

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Факультет пожежної безпеки

Кафедра пожежної профілактики в населених пунктах

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник факультету пожежної безпеки

Андрій РОМІН

«16» серпня 2023 року

**ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ**

здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти
галузь знань 26 «Цивільна безпека», спеціальність 261 «Пожежна безпека»
за освітньо-професійними програмами
«Пожежна безпека», «Управління пожежною безпекою»
на посаді науково-педагогічного працівника кафедри

Харків 2023

Розробники програми: начальник кафедри пожежної профілактики в населених пунктах факультету пожежної безпеки Юрій ОТРОШ, старший викладач кафедри пожежної профілактики в населених пунктах факультету пожежної безпеки Ніна РАШКЕВИЧ.

Рецензенти:

заступник начальника відділу нормативно-технічної роботи управління запобігання надзвичайним ситуаціям ГУ ДСНС України у Харківській області Коробка О.В.

начальник кафедри автоматичних систем безпеки та інформаційних технологій факультету пожежної безпеки, доктор технічних наук, професор Шевченко Р.І.

Програму навчальної практики рекомендовано кафедрою пожежної профілактики в населених пунктах.

Протокол від «5» серпня 2023 року № 20

Начальник кафедри пожежної профілактики в населених пунктах

(підпис)

Юрій ОТРОШ
(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

«5» серпня 2023 року

Схвалено проектною групою освітньо-професійної програми «Пожежна безпека»

Протокол від «5» серпня 2023 року № 3

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

Юрій ОТРОШ
(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

«5» серпня 2023 року

Схвалено проектною групою освітньо-професійної програми «Управління пожежною безпекою»

Протокол від «5» серпня 2023 року № 3

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

Володимир ТРИГУБ
(Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

«5» серпня 2023 року

Затверджено на засіданні вченої ради факультету пожежної безпеки

Протокол від «16» серпня 2023 року № 12

Начальник факультету пожежної безпеки

(підпис)

Андрій РОМІН
(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

«16» серпня 2023 року

**Програма навчальної практики
здобувачів за другим (магістерським) рівнем вищої освіти
галузь знань 26 «Цивільна безпека», спеціальність 261 «Пожежна безпека»
за освітньо-професійними програмами
«Пожежна безпека», «Управління пожежною безпекою»
на посаді науково-педагогічного працівника кафедри**

Програма розроблена у відповідності до вимог Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій, Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», наказу МОН України «Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти», наказу МВС України № 412 від 26.05.2020 року «Порядок підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту» та інших нормативних актів Міністерства освіти та науки України та ДСНС України, що регламентують діяльність галузевих закладів вищої освіти і містить загальні положення щодо організації, проведення, підведення підсумків навчальної практики та методичні вказівки щодо участі працівників практичних підрозділів ДСНС у процесі набуття, закріплення і вдосконалення одержаних здобувачами вищої освіти теоретичних знань, формування у них професійних умінь та навичок для виконання у майбутньому функціональних обов'язків.

Навчальна практика (далі – практика) на посаді науково-педагогічного працівника кафедри є складовою частиною процесу підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти «Пожежна безпека», «Управління пожежною безпекою» зі спеціальності 261 «Пожежна безпека» і проводиться після вивчення теоретичної частини освітньо-професійних програм.

Метою практики є набуття навичок виконання здобувачами вищої освіти посадових обов'язків в реальних умовах на відповідних посадах.

1. Завдання практики

1.1. Закріплення теоретичних знань, одержаних здобувачами вищої освіти в університеті, для всебічного їх використання в практичній діяльності.

1.2. Формування і вдосконалення у здобувачів вищої освіти професійних навичок і вмінь, що визначені освітньо-професійними програмами підготовки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 261 «Пожежна безпека».

1.3. Оволодіння здобувачами вищої освіти передовими методами організації діяльності підрозділів НУЦЗ України науково-педагогічної діяльності.

1.4. Одержання здобувачами вищої освіти навичок громадської, організаторської та виховної роботи.

1.5. Виховання розуміння необхідності постійного удосконалення знань та творчого застосування їх у практичній діяльності.

2. Організація проведення практики

2.1. Відповідальність за організацію і проведення практики, а також безпосередній контроль покладається на факультет пожежної безпеки та навчально-методичний центр університету, а навчально-методичне забезпечення на відповідні кафедри університету.

2.2. У роботі з питань організації і проведення практики керуються розділами «Порядку підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту», затвердженого наказом МВС України № 412 від 26.05.2020 року.

2.3. Практика здобувачів вищої освіти проводиться на кафедрах факультету пожежної безпеки НУЦЗ України на посаді науково-педагогічного працівника кафедри.

2.4. Факультет пожежної безпеки та навчально-методичний центр НУЦЗ України несуть відповідальність за якість організації її проведення і зобов'язані:

- забезпечити створення належних умов для проведення практики;
- підготувати наказ про призначення керівників практики з числа найбільш підготовлених працівників, які мають відповідний кваліфікаційний рівень і достатній практичний досвід;
- здійснювати постійний контроль за організацією проведення практики, узагальнювати та аналізувати результати, розробляти рекомендації щодо вдосконалення організації і проведення практики, підводити підсумки та оформляти результати наказом;
- організувати прийняття звітів та заліків після закінчення практики.

2.5. Начальники кафедр несуть відповідальність за організацію роботи здобувачів вищої освіти безпосередньо на посаді і зобов'язані:

- здійснювати вибір безпосередніх керівників практики (досвідчених працівників) і надати їх кандидатури для оформлення відповідного наказу;
- контролювати якість розробку практикантом під наглядом безпосереднього керівника індивідуального плану на підставі програми практики;
- забезпечити виконання програми, індивідуальних планів практики;
- встановити режим роботи практикантів;
- представити практикантів особовому складу кафедр, роз'яснити їх статус,

права та обов'язки;

- проводити виховну роботу з практикантами;
- забезпечити практикантів робочими місцями, необхідним майном, службовими бланками, літературою тощо;
- спрямовувати роботу безпосередніх керівників практики на якісне виконання здобувачами вищої освіти програми;
- аналізувати роботу практикантів та надавати їм допомогу в успішному виконанні програми практики;
- узагальнити підсумки практики і підписати звіт про хід та підсумки практики здобувача вищої освіти на посаді;
- підготувати характеристики на практикантів за період практики у відповідній посаді з виставленням оцінки та завірити їх печаткою;
- надати можливість збору фактичного статистичного матеріалу.

2.6. Проходження практики здійснюється за індивідуальним планом, що розробляється здобувачем вищої освіти згідно з програмою та планом роботи підрозділу під керівництвом безпосереднього керівника і затверджується начальником кафедри. Цей план скріплюється печаткою.

2.7. Основною формою проведення практики є безпосереднє виконання здобувачем вищої освіти посадових інструкцій відповідних посадових осіб підрозділу та індивідуальних завдань, які видаються здобувачам вищої освіти з метою прищеплення їм практичних навичок роботи.

2.8. Контроль, аналіз та узагальнення роботи здобувачів вищої освіти здійснюють начальники кафедр, керівники практики від університету.

3. Обов'язки та права здобувачів вищої освіти – практикантів

3.1. На час проведення практики здобувачі вищої освіти підпорядковуються начальникові кафедри, який на цей період є для них прямим начальником.

3.2. Здобувачі вищої освіти - практиканти зобов'язані:

- згідно з програмою, планом роботи підрозділу скласти індивідуальний план роботи на період практики на посаді, затвердити його у начальника кафедри;
- виконувати завдання програми, індивідуального плану в повному обсязі і в установлені терміни;
- дотримуватись розпорядку дня, встановленого в підрозділі, дотримуватись вимог статутів та правил ввічливості;
- проявляти пильність, організованість, ініціативу, дотримуватися законодавчих актів України;

- практично закріпити вимоги наказів, інструкцій та інших нормативних документів, які стосуються діяльності з напрямку державного нагляду (контролю) у сфері пожежної та техногенної безпеки. Вивчити передовий досвід і практику роботи кафедри;

- ретельно готуватися до виконання завдань, передбачених програмою та індивідуальним планом роботи, до складання заліків за результатами практики;

- брати участь у громадському житті колективу підрозділу, у виховній роботі, в заняттях зі службової підготовки та в роботі службових нарад;

- під час роботи, в побуті та громадських місцях додержуватися правил безпеки праці та пожежної безпеки;

- регулярно вести щоденник обліку роботи, щоденно доповідати керівникові практики про виконання роботи та подавати щоденник для виставлення оцінки;

- перед закінченням практики скласти звіт про проведену роботу та затвердити його у начальника кафедри.

3.3. Здобувачі вищої освіти – практиканти мають право:

- знайомитися з усіма службовими документами в обсязі завдання, передбаченого програмою та індивідуальним планом роботи;

- складати від свого імені за дорученням керівника практики документи;

- користуватися технічними та іншими засобами, нормативною літературою та документами, які є в підрозділі;

- вносити керівництву кафедри свої пропозиції щодо покращення організації та проведення практики, а також діяльності підрозділів;

- вільний час використовувати для відпочинку, підготовки до занять, виконання завдання програми та індивідуального плану. Конкретний режим праці та відпочинку узгоджується з керівництвом підрозділу.

3.4. Здобувачам вищої освіти – практикантам забороняється:

- без службової необхідності та дозволу безпосередніх керівників практики від бази практики відлучатися за межі міста, в якому проводиться практика;

- вживати алкогольні напої та наркотичні речовини.

**4. Зміст програми практики
на посаді науково-педагогічного працівника кафедри**

№ з/п	Робота для виконання	Звітний матеріал
1. Ознайомитись з:		
1.1	Приміщеннями кафедри, у якій проходить практика, вимогами охорони праці, пожежної безпеки та санітарії на робочому місці	Відмітка в щоденнику
1.2	Правилами внутрішнього розпорядку дня науково-педагогічних працівників кафедри	Відмітка в щоденнику
1.3	Статутом Національного університету цивільного захисту України	Відмітка в щоденнику
1.4	Положенням про кафедру	Відмітка в щоденнику
1.5	Посадовою інструкцією викладача (старшого викладача, доцента) кафедри	Відмітка в щоденнику
1.6	Умовами призначення (кваліфікаційними вимогами) та звільнення з посади науково-педагогічного працівника кафедри	Відмітка в щоденнику
1.7	З планом роботи кафедри на навчальний рік	Відмітка в щоденнику
1.8	Календарним планом заходів університету	Відмітка в щоденнику
1.9	Обсягом навчальної роботи на навчальний рік науково-педагогічних працівників кафедри	Відмітка в щоденнику
1.10	Розподілом навчальної роботи в годинах на навчальний рік науково-педагогічних працівників кафедри	Відмітка в щоденнику
1.11	Звітом кафедри про виконання навчальної роботи	Відмітка в щоденнику
1.12	З методами і способами використання освітніх технологій, зокрема, дистанційних	Відмітка в щоденнику
1.13	Положенням про зразки та порядок виготовлення документів про вищу освіту, у тому числі спільних і подвійних дипломів у Національному університеті цивільного захисту України, наказ НУЦЗ України №50 від 12.03.2021 р.	Відмітка в щоденнику

1.14	Положенням про порядок перезарахування результатів навчання та визначення академічної різниці в Національному університеті цивільного захисту України, наказ НУЦЗ України №145 від 07.07.2023 р.	Відмітка в щоденнику
1.15	Положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти в Національному університеті цивільного захисту України, наказ НУЦЗ України №37 від 02.03.2021 р.	Відмітка в щоденнику
1.16	Положенням про освітні програми Національного університету цивільного захисту України, наказ НУЦЗ України №148 від 07.07.2023 р.	Відмітка в щоденнику
1.17	Положенням про порядок реалізації права здобувачів вищої освіти НУЦЗ України на академічну мобільність, наказ НУЦЗ України №155 від 16.10.2020 р.	Відмітка в щоденнику
1.18	Положенням про приймальну комісію Національного університету цивільного захисту України, наказ НУЦЗ України №17 від 09.02.2021 р.	Відмітка в щоденнику
1.19	Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних та наукових працівників Національного університету цивільного захисту України, наказ НУЦЗ України №76 від 01.05.2023 р.	Відмітка в щоденнику
1.20	Пакетом документів на проведення олімпіади з навчальної дисципліни	Відмітка в щоденнику
1.21	Нормативними документами ДСНС та університету щодо організації та проведення виховної та соціально-гуманітарної роботи	Відмітка в щоденнику
1.22	Переліком робіт що проводяться з ветеранами та пенсіонерами кафедри	Відмітка в щоденнику
2. Вивчити:		
2.1.	Положення про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників, наказ НУЦЗ України №246 від 17.12.2021 р.	Відмітка в щоденнику
2.2	Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті цивільного захисту України, наказ НУЦЗ України №143 від 07.07.2023 р.	Відмітка в щоденнику
2.3	Положення про систему забезпечення Національним	Відмітка

	університетом цивільного захисту України якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості), наказ НУЦЗ України №91 від 27.07.2020 р.	в щоденнику
2.4	Положення про оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників наказ НУЦЗ України № 142 від 07.07.2023 р.	Відмітка в щоденнику
2.5	Положення про організацію освітнього процесу, наказ НУЦЗ України № 143 від 07.07.2023 р.	Відмітка в щоденнику
2.6	Положення про планування та облік навантаження науково-педагогічних працівників, наказ НУЦЗ України № 146 від 07.07.2023 р.	Відмітка в щоденнику
2.7	Положення про порядок створення та організації роботи екзаменаційних комісій, наказ НУЦЗ України № 144 від 07.07.2023 р.	Відмітка в щоденнику
2.8	Форми взаємозв'язку кафедри з закладами вищої освіти, науково-дослідними інститутами, підрозділами ДСНС, юридичними та фізичними особами	Відмітка в щоденнику
3. Практично виконати:		
3.1	Отримати навички складання робочої програми навчальної дисципліни	Додаток до щоденника
3.2	Отримати навички складання Силабусу навчальної дисципліни	Додаток до щоденника
3.3	Отримати навички складання індивідуального плану роботи науково-педагогічного працівника на навчальний рік	Додаток до щоденника
3.4	Скласти методичні вказівки для проведення лекції	Додаток до щоденника
3.5	Скласти методичні вказівки для проведення практичного (або семінарського, лабораторного) заняття	Додаток до щоденника
3.6	Підготувати екзаменаційний білет або тестові завдання для проведення модульного контролю	Додаток до щоденника
3.7	Отримати навички з заповнення журналу обліку навчальних занять навчальної групи на навчальний рік	Додаток до щоденника
3.8	Отримати навички складання звіту за тиждень роботи на кафедрі	Додаток до щоденника
3.9	Провести аналіз стану успішності здобувачів вищої	Додаток до

	освіти запропонованої групи	щоденника
3.10	Отримати навички розробки графіку проведення показових, відкритих та пробних занять викладацького складу	Додаток до щоденника
3.11	Отримати навички розробки графіку проведення консультацій	Додаток до щоденника
4. Взяти участь у:		
4.1	Проведенні консультацій з провідними фахівцями кафедри	Відмітка в щоденнику
4.2	Засіданні кафедри (за планом)	Відмітка в щоденнику
4.3	Професійно-орієнтаційній роботі серед випускників шкіл (ліцеїв, гімназій та коледжів)	Відмітка в щоденнику
4.4	Роботах по вдосконаленню матеріально-технічної, лабораторної та методичної баз кафедри	Відмітка в щоденнику

5. Підведення підсумків практики

5.1. По закінченні практики безпосередній керівник складає характеристику на здобувача вищої освіти – практиканта на займаній посаді, яку підписує начальник кафедри. Підпис скріплюється печаткою.

В характеристиці необхідно відобразити: обсяг та якість виконання програми практики, рівень підготовки практиканта до виконання службових обов'язків та вміння реалізувати набуті теоретичні знання на практиці, навички здобувача вищої освіти складати службові, адміністративні та оперативні документи; особисті моральні якості, дисциплінованість, культурний рівень тощо. Обов'язково виставляється оцінка за практику на посаді.

5.2. Після закінчення практики здобувач вищої освіти складає звіт обсягом 3-4 сторінки, в якому відображає питання:

- де, коли і на якій посаді проходив практику;
- відомості про виконання програми відповідної практики;
- відомості про виконання індивідуальних завдань керівника практики;
- пропозиції щодо покращення умов проходження практики та внесення змін у програму.

5.3. До звіту додається:

- індивідуальний план роботи з відмітками про виконання заходів;
- характеристики за період практики з оцінкою;
- щоденник з оцінками (підписами), затверджений начальником підрозділу;

– графіки, схеми, таблиці, ескізи, фотознімки і т.п., копії документів, складених у період практики.

5.4. По закінченні практики здобувачі вищої освіти складають залік комісії, яка призначається наказом ректора університету.

Комісія робить остаточний висновок про підсумки практики на підставі вивчення наданих здобувачем вищої освіти документів, характеристик з підрозділів, повноти відповідей на поставлені питання та виставляє оцінку у звіті здобувача вищої освіти.

5.5. Здобувачі вищої освіти, які не виконали програму практики і одержали незадовільні оцінки та відгуки про роботу, до складання заліку в університеті та державної атестації не допускаються та відраховуються з університету з видачею академічної довідки встановленого зразка.

Розробники:

начальник кафедри пожежної
профілактики в населених пунктах

Юрій ОТРОШ

старший викладач кафедри пожежної
профілактики в населених пунктах

Ніна РАШКЕВИЧ

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Начальник кафедри

(підпис)

(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

« ___ » _____ 20__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН
проходження навчальної практики
здобувачем вищої освіти групи _____

(назва закладу вищої освіти)

(прізвище, ім'я по-батькові)

№ з/п	Найменування заходів	Термін виконання	Відмітка про виконання
1	2	3	4
1	Ознайомитись з функціональною спрямованістю кафедри, у якій проходить практика, вимогами охорони праці та санітарії на робочому місці	<i>дата</i>	Виконано <i>дата</i>

Згоден

Керівник навчальної практики
 від закладу вищої освіти

(підпис)

(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Здобувач вищої освіти

(підпис)

(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Національний університет цивільного захисту України
(повне найменування закладу вищої освіти)

**ЩОДЕННИК
НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ**

Здобувача вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет _____

Кафедра _____

Рівень вищої освіти _____

Галузь знань _____

Шифр і назва спеціальності _____

Назва освітньо-професійної програми _____

_____ курс, група _____

Здобувач вищої освіти _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Прибув

Печатка

«__» _____ 20__ року

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув

Печатка

«__» _____ 20__ року

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Календарний план проходження навчальної практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики					Відмітки про виконання	
		1	2	3	4	5		
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	Ознайомлення функціональною спрямованістю кафедри, у якій проходить практика, вимогами охорони праці та санітарії на робочому місці	3	+					

Керівник навчальної практики
від закладу вищої освіти

_____ (підпис)

_____ (Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

**Відгук керівника навчальної практики від кафедри
і оцінка роботи здобувача під час практики**

_____ (база практики)

Керівник навчальної практики
від закладу вищої освіти _____

_____ (підпис)

_____ (Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Печатка

« _____ » _____ 20 __ року

Відгук осіб, які перевіряли проходження навчальної практики

Висновок керівника навчальної практики від закладу вищої освіти про проходження практики

Дата складання заліку « ____ » _____ 20__ року

Оцінка:

кількість балів _____
(цифрама і слоаами)

Керівник навчальної практики

від закладу вищої освіти

_____ (підпис)

_____ (Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Примітки:

1. Форму призначено для визначення завдань на практику, проведення поточних записів набутих вмінь при виконанні роботи, оцінки результатів практики. Заповнюється здобувачем вищої освіти особисто, крім розділів відгуку про роботу на практиці.

2. Формат бланка А5 (148×210 мм), брошура 8 сторінок разом з обкладинкою з карткового паперу.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Начальник кафедри

(підпис)

(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

« ____ » _____ 20__ р.

ЗВІТ
про навчальну практику здобувача вищої освіти
групи _____

(назва бази практики на якій проводиться практика)

(прізвище, ім'я по-батькові)

У ньому містяться:

- назва бази практики, її коротка характеристика;
- підсумки виконання програми та індивідуального завдання (що конкретно зроблено, вивчено, узагальнено, відпрацьовано практично);
- думки про організацію та результати практичної підготовки;
- висновки щодо позитивних моментів організації та проходження практики;
- труднощі і недоліки, які були за період проходження практичної підготовки, прогалини у знаннях, отриманих під час навчання;
- пропозиції щодо вдосконалення організації практики.

(Обсяг – 3-4 сторінки)

Зауваження викладачів та осіб, які перевіряють хід практичної підготовки

Склав:

Здобувач вищої освіти _____

(підпис)

(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

« ____ » _____ 20__ р.

Керівник навчальної практики
від закладу вищої освіти

(підпис)

(Власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)